
**Belgische Kamer
van volksvertegenwoordigers**

BUITENGEWONE ZITTING 1999 (*)

4 OKTOBER 1999

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de organieke wet
van 8 juli 1976 betreffende de
Openbare Centra voor
Maatschappelijk Welzijn met
het oog op een naamswijziging
van de openbare centra voor
maatschappelijk welzijn**

(Ingediend door mevrouw Colette Burgeon)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van het wetsvoorstel nr. 1088/1-96/97.

Ten gevolge van de crisis die heerst sinds de oprichting van de OCMW's werden die enerzijds overspoeld door hulpbehoevenden en anderzijds geconfronteerd met weinig bekende of zelfs totaal onbekende situaties.

Zo hebben de OCMW's te maken gekregen met problemen zoals het afsluiten van de energievoorziening, overmatige schuldenlast, het ontbreken van gezondheidsopvoeding, daklozen, de toeloop van kandidaat-politieke vluchtelingen, analfabetisme, maatschappelijke en beroepsherintreding enz..

De OCMW's hebben er niet mee volstaan die problemen op te lossen in weerwil van de ontoereikende middelen waarover ze daartoe beschikten, ze hebben ook de wil geuit om het takenpakket te overstijgen dat hen werd opgelegd bij de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op het bestaansminimum en via hun acties de voorrang te geven aan het preventieve aspect.

(*) Eerste zitting van de 50e zittingsperiode

**Chambre des représentants
de Belgique**

SESSION EXTRAORDINAIRE 1999 (*)

4 OCTOBRE 1999

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 8 juillet 1976
organique des centres publics
d'aide sociale en vue de modifier
la dénomination des centres
publics d'aide sociale**

(Déposée par Mme Colette Burgeon)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend le texte de la proposition de loi n° 1088/1-96/97.

La crise qui sévit depuis la création des CPAS a eu pour effet, d'une part, de les exposer à une flambée de demandeurs d'aide et d'autre part, de les confronter à des situations peu connues, voire ignorées.

C'est ainsi que ceux ci ont eu à faire face à des problématiques telles que les coupures d'énergie, le surendettement, l'absence d'éducation sanitaire, les S. D. F., l'afflux des candidats réfugiés politiques, l'analphabétisme, la réinsertion socioprofessionnelle, etc...

Au delà de la simple gestion de ces problématiques et malgré l'inadéquation des moyens dont ils disposaient pour y faire face, les CPAS ont souhaité dépasser le cadre des missions qui leur étaient imposées par la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence, en privilégiant, au travers de leurs actions, l'aspect préventif.

(*) Première session de la 50e législature

Daarom hebben de meeste OCMW's, naast de louter passieve toekenning van het bestaansminimum of de sociale bijstand, speciaal cellen en diensten opgericht voor de behandeling van specifieke problemen.

Via hun strijd tegen elke vorm van sociale uitsluiting hebben de OCMW's op die manier in de eerste plaats programma's opgezet ter bevordering van de herintreding van de steuntrekkenden op de arbeidsmarkt.

De OCMW's kunnen die doelstelling echter pas bereiken als ze die laten voorafgaan door en vergezeld laten gaan van een resocialisatiefase, die beschouwd moet worden als een volwaardige doelstelling.

De OCMW's willen vanuit dat oogpunt blijk geven van durf dankzij teams van multidisciplinair begeleidingspersoneel (sociale en psycho pedagogische wetenschappen). Die zijn in staat aangepaste programma's op te zetten die op passende wijze een brug slaan tussen technieken van individuele begeleiding en gemeenschapsarbeid, onder meer in het raam van «werkplaatsen voor beroepsopleiding», de ontwikkeling van buurtdiensten en andere collectieve acties. Die acties bouwen voort op een concrete pedagogie die dichtbij de mensen staat en gebaseerd is op de praktijk van het peterschap met zo nodig een technische begeleiding door technici of ambachtsslui.

De OCMW's vervullen die bemiddelende rol inzake resocialisatie en plaatselijke coördinatie tussen de uitgesloten en de verschillende sociale actoren. Het dynamisme dat ten grondslag ligt aan hun nieuwe benadering van de sociale bijstand maakt dat ze in de toekomst de volgende initiatieven willen ontwikkelen:

1. de mobilisering van mogelijkheden en de responsabilisering van de steuntrekkenden om deze laatsten een persoonlijke ontplooiing te waarborgen, zodat ze hun werkelijke sociale waardigheid kunnen herwinnen;

2. een grotere openheid en een voortdurende uitwisseling met hun nabije economische, politieke en sociale omgeving zodat opnieuw de dialoog met de medeburger, de burgermaatschappij en haar verschillende geledingen (de privé- en openbare sector, de verenigingswereld ... enz.) wordt aangeknoopt; de OCMW's willen aldus bijdragen tot de maatschappelijke ontwikkeling door de rol te spelen van «interface» ten aanzien van de minstbedeelden;

3. een groter aantal partnerschappen en samenwerkingsvormen in synergie met de stuwende krachten uit de economische en sociale wereld teneinde de sociale actie te bevorderen, veeleer dan ongeacht welke vorm van bijstand; de OCMW's stimu-

C'est ainsi que, parallèlement à l'octroi strictement passif du minimex ou de l'aide sociale, la plupart des CPAS ont créé, en leur sein, des cellules et services spécifiquement attachés au traitement de situations particulières.

Ainsi, à travers leur combat contre toute forme d'exclusion sociale, les CPAS ont prioritairement développé des programmes visant la réinsertion professionnelle des bénéficiaires de l'aide.

Cependant, les CPAS ne peuvent atteindre cet objectif que s'ils le font précéder et accompagner d'une phase de resocialisation, laquelle doit être considérée comme un objectif à part entière.

Dans cette perspective, les CPAS veulent faire preuve d'audace grâce à des équipes d'encadrement pluridisciplinaires (sciences sociales et psycho pédagogiques), capables de mettre en oeuvre des programmes adaptés alliant, de manière opportune, des techniques de guidance individuelle et de travail communautaire, notamment dans le cadre de «chantiers-formation», du développement de régies de quartier et autres actions collectives. Ces actions s'appuient sur une pédagogie concrète, proche des personnes et basée sur la pratique du tutorat avec, le cas échéant, un encadrement technique assuré par des techniciens ou artisans.

Les CPAS postulent ce rôle d'agent de resocialisation et de coordination au plan local entre les personnes exclues et les différents acteurs sociaux. Ce dynamisme qui anime leur nouvelle approche de l'aide sociale, les amènent à développer, pour l'avenir:

1. la mobilisation des potentialités et la responsabilisation des personnes aidées en vue d'assurer à ces dernières un épanouissement personnel, ce qui leur permettra de recouvrer une réelle dignité sociale;

2. une ouverture accrue et un échange permanent avec leurs environnements économique, politique et social immédiats, dans le souci de restaurer le dialogue avec le citoyen, la société civile et ses différentes composantes (secteurs privé et public, monde associatif, etc...); les CPAS veulent ainsi être associés à l'évolution de la société en jouant le rôle d'interface envers les plus défavorisés;

3. la multiplication des partenariats et réseaux de collaboration en synergie avec les forces vives du monde économique et social afin de promouvoir l'action sociale plutôt qu'une forme quelconque d'assistance; les CPAS encouragent ainsi la prospection de

leren op die manier de verkenning van nieuwe veelbelovende en onbenutte mogelijkheden (de sociale economie, een betere dienstverlening aan de bevolking, het opsporen van «slapende», weinig of niet gekwalificeerde banen ten voordele van de meest achteruitgestelden);

4. de heractualisering van het begrip «sociaal contract» dat het individu met de maatschappij verbindt (wederzijdse uitwisselingen en bijdragen). De OCMW's leggen de nadruk op de noodzakelijke wederkerigheid die moet bestaan tussen burger en maatschappij (rechten en plichten);

5. de activering en versterking van de natuurlijke en omgevingsolidariteit binnen de gezinnen en de buurten, om een dam op te werpen tegen de afzondering en de toenemende afhankelijkheid van de overheid; die actie kan met name worden gevoerd via het verenigingsleven of via buurtwerk dat door achteruitgestelden wordt verricht;

6. de ontwikkeling van een nieuw staatsburgerschap dat meer verantwoordelijkheid inhoudt, meer participeert, voor iedereen toegankelijk is en een instrument en factor van maatschappelijke integratie vormt; die logica past in het streven om van de uitgesloten in onze maatschappij volwaardige burgers te maken door op die manier de sociale breuk te herstellen en op plaatselijk vlak opnieuw de dialoog met de uitgesloten aan te knopen.

Om al die redenen pleiten we voor een wijziging van de Franse benaming «centres publiques d'aide sociale» in «centres publiques d'action sociale». We menen immers dat de term «action» de werkelijkheid beter weergeeft en de plaatselijke openbare instellingen de dynamische actie zal doen erkennen die door de OCMW's wordt uitgeoefend in hun strijd tegen de sociale uitsluiting en voor de herintreding van de personen in mogelijkheden.

We herinneren er overigens aan dat de term «OCMW», het equivalent van «CPAS», «openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn» betekent en een veel positievere bijklank heeft dan de woorden «aide sociale» (« sociale bijstand») die meer het caritatieve aspect in de verf zetten.

nouveaux créneaux prometteurs (économie sociale, services de proximité à la population, détection d'emplois dormants peu ou pas qualifiés en faveur des plus démunis);

4. la réactualisation de la notion de «contrat social» liant l'individu à la société (échanges et apports respectifs). Les CPAS insistent sur la nécessaire réciprocité qui doit exister entre le citoyen et la société (droits et obligations);

5. l'activation et le renforcement des solidarités naturelles et de proximité, au sein des familles, des quartiers, en opposition à l'isolement et à une dépendance croissante à l'égard des pouvoirs publics; cette action peut se révéler notamment à travers l'action du monde associatif ou par le biais d'emplois de proximité occupés par des personnes défavorisées;

6. l'émergence d'une citoyenneté nouvelle, plus responsable, participative, accessible à tous, constituant un instrument et un facteur d'intégration sociale; cette philosophie s'inscrit dans la volonté de faire des exclus de notre société des citoyens à part entière, en réduisant ainsi la fracture sociale et en renouant localement le dialogue avec les exclus.

Pour toutes ces raisons, nous prôtons une modification de la dénomination des «centres publics d'aide sociale» en «centres publics d'action sociale». Nous pensons effectivement que le vocable «action» rend mieux compte de la réalité et conférerait aux institutions publiques locales une reconnaissance de l'action dynamique jouée par les CPAS dans la lutte contre l'exclusion sociale et pour la réinsertion des personnes en difficulté.

Nous rappelons par ailleurs que le terme OCMW, équivalent de CPAS, signifie «centre public de bien-être social» et revêt une connotation plus positive que les mots «aide sociale» qui évoquent beaucoup plus un aspect caritatif.

C. BURGEON

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In het Franse opschrift van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn worden de woorden «centres publics d'aide sociale» vervangen door de woorden «centres publics d'action sociale».

Art. 3

In dezelfde wet worden de woorden «centres publics d'aide sociale» telkens vervangen door de woorden «centres publics d'action sociale» en worden de woorden «centre public d'aide sociale» telkens vervangen door de woorden «centre public d'action sociale».

Art. 4

De Koning kan bij een in Ministerraad overlegd besluit de terminologie van de vigerende wettelijke bepalingen in overeenstemming brengen met die van deze wet.

9 september 1999

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'intitulé de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, les mots «centres publics d'aide sociale» sont remplacés par les mots «centres publics d'action sociale».

Art. 3

Dans la même loi, les mots «centres publics d'aide sociale» sont chaque fois remplacés par les mots «centres publics d'action sociale» et les mots «centre public d'aide sociale» sont chaque fois remplacés par les mots «centre public d'action sociale».

Art. 4

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, adapter la terminologie des dispositions législatives en vigueur avec celle de la présente loi.

9 septembre 1999

C. BURGEON